

CAPITOLUL AL DOUĂZECI ȘI UNULEA
SFINTELE ISPRĂVI ALE PREADREPTULUI IOSUA, FIUL LUI NUN,
CĂPETENIA LUI IZRAIL

După moartea lui Moise, conducător al poporului evreu a ajuns Iosua, fiul lui Nun. Ca evreii să mai prindă nițică inimă, dumnezeu a venit îndată în vizită la Iosua și i-a făcut câteva făgăduințe tipice pentru Biblie.

„...Ci tu scoală-te și treci acest Iordan, împreună cu tot poporul, în țara pe care eu voi da-o fiilor lui Izrail.

Tot ținutul pe care-l va călca talpa piciorului vostru vi-l voi da vouă, precum am făgăduit lui Moise ;

Din marginea pustiului și a acestui Liban, pînă la fluviul cel mare al Eufratului, toată țara hetitilor și pînă la uriașa mare spre soare-apune : acestea vor fi hotarele voastre.

Nimeni nu va putea să-ți stea ție împotriva în toate zilele vieții tale ! Precum am fost cu Moise, voi fi și cu tine ; nu te voi lăsa și nici nu te voi părăsi.

Fii tare și bărbătos, pentru că tu vei da în stăpînire acestui popor țara pe care, cu jurămînt, am făgăduit părinților lor că le voi da-o" (Cartea

lui Iosua, I, 2—6).

Nu era prima dată, după ieșirea din Egipt, când dumnezeu repeta făgăduiala dată odinioară lui Avraam, Isaac și Iacob. Ce împărăție uriașă făgăduise el cu jurământ poporului său ! Toate pământurile hotărnicite de peninsula Sinai, Marea Mediterană și Eufrat ! Această împărăție trebuia să fi fost mai mare chiar decât Asiria. Dar ce faliment răsunător a dat dumnezeu, cât de josnic și-a încălcat el cuvântul ! Evreii au pus stăpînire pe un teritoriu infim, și asta după nenumărate chinuri. Cît despre malurile Eufratului care le fusese făgăduit, ei au trăit acolo nu ca stăpîni, ci ca jalnici prizonieri de război, în grea robie la babiloneni. Iar „marele" lor fluviu n-a fost decât nenorocitul Iordan.

Ce a făcut succesorul lui Moise drept răspuns la porunca Domnului ?

„După aceea, Iosua, fiul lui Nun, a trimis în taină din Șitim, doi oameni, iscoade, și le-a poruncit așa : «Duceți-vă și iscodiți țara și Ierihonul !». Iar ei s-au dus și au intrat în casa unei femei desfrîdate pe care o chema Rahab și au mas acolo" (Cartea lui Iosua, II, 1).

Unele traduceri ale Bibliei o numesc pe doamna Rahab hangiță, însă textul biblic autentic arată că Rahab trăia din venitul pe care i-l

aduceau farmecele ei femeiești. De ce această inexactitate în traduceri ? Oare nu pentru că sus-pomenita Rahab figurează în evanghelie printre strămoșii lui Isus Hristos ?

„Atunci regele Ierihonului i-a trimis femeii Rahab această poruncă :
«Scoate afară pe oamenii care au venit la tine și au intrat în casa ta, căci ei au venit să iscodească toată țara !» .

Atunci femeia aceea a luat pe cei doi oameni și i-a ascuns, apoi a zis :
«Adevărat este că acești oameni au venit la mine, dar n-am știut de unde sînt,

Iar cînd a venit vremea să se închidă porțile și s-a întunericit, oamenii au plecat, însă încotro au apucat acești oameni nu știu ; luați-vă după ei degrabă, căci îi veți ajunge !»" (Cartea lui Iosua, II, 3—5).

După plecarea poliției regale, Rahab a încheiat o înțelegere cu cei doi spioni. Ea le-a comunicat că țara a și auzit despre minunile „ieșirii evreilor din Egipt" și că locuitorii se tem nespuse de armata evreiască. Cei doi spioni i-au dat, la rîndul lor, un semn distinctiv care avea să-i servească pentru salvarea vieții ei și a casei ei în timpul viitoarei cuceriri și distrugerii a Ierihonului. Apoi spionii au coborît pe o frînghie pe fereastră, deoarece casa Rahabei se afla „în zidul cetății" (v. 9—

24).

„Ce l-a determinat (pe Iosua) — remarcă Voltaire — să recurgă la serviciile acestei nenorocite, din moment ce dumnezeu îi făgăduise cu gura lui să-i dea sprijin și ajutor, din moment ce el nu putea să nu fie sigur că dumnezeu se va lupta pentru el ? El era în fruntea unei armate de 600 000 de oameni și a trimis 40 000 de oameni să cucerească Ierihonul, un oraș care n-a fost niciodată întărit și care aparținea unui popor atât de neexperimentat în meșteșugul armelor, încît pînă și capitala și-o așezase în vale, neavînd în felul acesta posibilitatea de a o apăra în mod serios. Din Ierihon au mai rămas în prezent doar cîteva colibe jalnice, care servesc drept adăpost celor 300 de locuitori ai săi.

În legătură cu Rahab, teologul Calmet a pus, la timpul său, următoarea întrebare : s-a făcut oare ea vinovată de minciună atunci când a afirmat că iscoadele evreiești plecaseră în timp ce acestea se găseau încă la ea ? El găsea că Rahab procedase bine.

„Fiind informată — scrie acest teolog — asupra planurilor domnului de a-i nimici pe canaaniți și de a da pământul lor evreilor, ea nu putea să se împotrivescă acestor planuri fără a păcătui în fața domnului ; în

afară de aceasta, ea era convinsă de bunele intenții ale domnului și cunoștea faptele nedrepte ale canaanitilor. Prin urmare, ea nu ar fi putut să procedeze nici mai drept, nici mai înțelept".

Învățatul Freret i-a răspuns : „Dacă lucrurile stau așa, înseamnă că femeia Rahab a fost și ea inspirată de Dumnezeu, ca și Iosua, ceea ce este destul de ciudat. Mai curînd ar trebui să recunoaștem că această Rahab, trădîndu-și patria și dînd-o pe mîna unui popor străin și barbar, a fost pur și simplu o creatură criminală, vrednică de cea mai aspră pedeapsă".

Mai departe Iosua a poruncit evreilor să pornească împotriva Ierihonului ; pentru aceasta ei trebuiau, în primul rînd, să treacă Iordanul. Preoții, care purtau „chivotul legămîntului", mergeau în fruntea poporului. Ei au pășit cu curaj în apă, ca niște oameni profund încredințați că nu se poate să nu se întîmple o minune. De îndată ce și-au udat picioarele, apele fluviului s-au oprit, parcă ar fi fost zăgăzuite de un stăvilă nevăzut.

Preoții au rămas în mijlocul fluviului pînă a trecut tot poporul evreu. În amintirea acestei minuni, 12 pietre mari au fost așezate pe malurile Iordanului. Apoi, de îndată ce „chivotul legămîntului" a ajuns pe malul

drept, apele au început să curgă din nou prin albia fluviului (cap. III și IV). Aflînd despre aceste minuni, regii diferitelor popoare din vecinătate, pînă la țărmurile Mării Mediterane, au fost cuprinși de desperare.

În momentul acela, Dumnezeu i-a atras luarea-aminte lui Iosua că de pe vremea „ieșirii din Egipt” ritualul tăierii împrejur, statornicit de Dumnezeu „pentru vecie”, nu mai fusese practicat. Biblia nu lămurește cauzele acestui fenomen ciudat, ci se mulțumește să ne pună în fața unui fapt împlinit. Nici unul dintre copiii de sex bărbătesc care se născuseră în pustiu nu fusese supus operației. Or, pe atunci poporul evreu număra în total vreo 4 000 000 de suflete de ambele sexe, deci aproximativ 2 000 000 de bărbați. Inchipuiți-vă ce cantitate uriașă de piele a fost tăiată, după porunca lui Iosua, de pe membrele procreatoare ! Biblia numește destul de plastic locul unde a fost săvîrșită această operație: „Dealul tăierii împrejur”.

După 14 zile a fost paștele, și evreii au avut destule grîne pentru a-și pregăti azime ; de atunci „s-a oprit și mana” (V, 12).

Potrivit instrucțiunilor divine, armata evreiască a împresurat Ierihonul și vreme de șase zile soldații au mărșăluit amenințător pe sub zidurile orașului, iar preoții au cântat din trâmbițe. Asediații erau extrem de mirați de acest procedeu de luptă, dar nu s-au predat. În ziua a șaptea, potrivit aceluiași instrucțiuni, au mai ocolit de șapte ori, cu tot echipamentul de luptă, zidurile cetății, de astă dată în acompaniamentul unei alte muzici, mai puternice, însoțite de strigătele întregului popor, și atunci zidurile Ierihonului s-au prăbușit.

Iosua a dat poruncă să fie exterminați toți locuitorii : bărbați și femei, copii și bătrâni, ba chiar și „boii, oile și asinii”. Au fost cruțați numai femeia Rahab și rudele ei, pe care le adunase în casa sa. „Iar cetatea au ars-o cu foc împreună cu tot ce era într-însa, afară de argint și de aur și de sculele de aramă și de fier, pe care le-au vărsat în visteria casei domnului” (Cartea lui Iosua, VI, 24).

„E cu puțință oare — scria lordul Bolingbroke — ca dumnezeu, părintele tuturor oamenilor, să fi călăuzit un barbar setos de sînge ? Dacă această poveste n-ar fi atît de absurdă, ar fi din cale-afară de odioasă.”

Să nu uităm că autorul acestor cuvinte a fost unul dintre cei mai de seamă și mai respectați bărbați de stat ai Angliei. În calitate de ministru de externe, lordul Bolingbroke a fost adevăratul inspirator și făuritor al vestitei păci de la Utrecht, care a pus capăt îndelungatelor războaie sîngeroase ale lui Ludovic al XIV-lea. Se poate spune că aceasta a fost o faptă măreață, mîndria vieții lui. El a redat Europei pacea, creînd totodată condiții cît mai drepte cu puțință pentru toate statele. E bine să amintim meritele acestui om respectabil, care face cinste omenirii și care a folosit geniul său pentru a pune capăt

exterminării reciproce a popoarelor ; e necesar să facem acest lucru pentru a închide gura fanaticilor care ar vrea să vadă în citatul reprodus mai sus cuvinte de hulă la adresa domnului rostite de un nelegiuit obscur. Lordul Bolingbroke a spus despre Biblie : „Ar însemna să hulim pe dumnezeu și să-i jignim pe oameni dacă am privi cu seriozitate această jalnică împletire de gogorițe, în care fiecare cuvânt este ori culmea ridicolului, ori culmea ororii".

După spusele „sfântului" autor, cucerirea și distrugerea Ierihonului au avut ca rezultat organizarea unor comploturi împotriva lui „Izrail". Văzînd ce înțelege poporul evreu prin cucerire și cum se poartă el cu orașele cucerite, regii de prin partea locului s-au gîndit că e mult mai bine să-i nimicească pe cotropitori decît să aștepte pînă ce cotropitorii îi vor nimici pe ei. În consecință, ei au încheiat o alianță și au luat un șir de hotărîri foarte importante (cap. IX).

Lor le-a scăpat însă un amănunt care avea o însemnătate „sacră" : dumnezeu era de partea lui Iosua. Dumnezeu a semănat panică în rîndurile trupelor lor și Izrail „i-a înfrînt cu grea înfrîngere la Ghibeon și i-a urmărit pe drumul de costișă către Bethoron și i-a măcelărit pînă la Azeca și pînă la Macheda" (X, 10). Mai mult decît atît, milostivul dumnezeu, împins, pe cît se pare, de ambiție, a luat parte personal la

bătălie : „Și pe cînd ei fugeau de dinaintea fiilor lui Izrail pe povîrnișul de la Bethoron, domnul a pornit peste ei grindină mare din cer pînă la Azeca, așa încît cei care au murit, au murit mai mulți de grindină decît cei pe care fiii lui Izrail i-au ucis cu sabia" (v. 11).

Dar Iosua a găsit că biruința lui nu este deplină.

„Atunci a grăit Iosua către domnul — adică în ziua cînd domnul a dat pe amoriți în mîna fiilor lui Izrail — grăit-a în fața lui Izrail : «Soare, stai în loc deasupra Ghibeonului și tu, Lună, în valea Aialonului !».

Și soarele s-a oprit și luna a stat în loc, pînă ce poporul s-a răzbunat împotriva dușmanilor săi ! Oare acestea nu stau scrise în «Cartea Dreptului» ? Deci soarele a stat în loc în mijlocul cerului și nu s-a zorit să apună aproape o zi întregă.

Și n-a mai fost altă zi ca aceea, nici mai înainte, nici pe urmă, ca domnul să dea ascultare unui glas de om. Vezi că domnul se lupta pentru Izrail" (X, 12—14).

Citind această povestire, rămîi mirat că, după grindina de pietre care a căzut peste capetele dușmanilor, Iosua a mai avut nevoie să recurgă la

o nouă minune și să oprească în loc Soarele și Luna. Povestirea spune că astrul zilei era încă destul de sus pe cer. S-ar părea că ar mai fi fost destul timp pentru a-i nimici pînă la căderea nopții pe toți fugarii pe drumul către Bethoron, chiar dacă am admite că unii dintre ei scăpaseră neloviți de pietrele cerești. Ce-i drept, s-ar putea ca teologii să obiecteze că unii fugari alergau atît de repede încît ar, fi trebuit mai mult de șapte ceasuri pentru a-i ajunge din urmă. Dar știința nu a izbutit încă să explice în ce fel Soarele, care, după cum se știe, nu se învîrtește în jurul Pămîntului, și-a oprit mersul. De asemenea e cu neputință de înțeles cum se face că o zi care a fost de două ori mai lungă decît toate celelalte n-a provocat nici cele mai mici tulburări în mișcarea planetelor și în regularitatea eclipselor.

Această măreață „minune” a lui Iosua a stîrnit multe rîsete în rîndurile oamenilor culți.

Se spune că un om de știință învinuit că susține învățătura lui Copernic despre mișcarea Pămîntului în jurul Soarelui ar fi dat inchizitorilor următorul răspuns plin de istețime : „Probabil că tocmai după minunea înfăptuită de Iosua, fiul lui Nun, Soarele nu se mai mișcă în jurul Pămîntului”.

În fruntea armatei amoriților care a fost nimicită în timpul acestui dezastru biblic, se aflau cinci regi. Ei s-au salvat, nefiind loviți nici de grindina de pietre, nici de săbiile evreilor, și s-au ascuns într-o peșteră (v. 16). Aflînd despre aceasta, Iosua a poruncit ca intrarea în peșteră să fie astupată cu pietre mari (v. 18). Cei cinci regi au fost prinși ca într-o cursă. Apoi Iosua a poruncit ca pietrele să fie date la o parte și cei cinci regi să fie scoși afară. După aceea Iosua a dat căpitanilor săi următoarea poruncă : „Apropiați-vă și puneți picioarele voastre pe grumajii acestor regi !". Regii înfrînți au fost uciși, iar cadavrele lor ridicate în cinci spînzurători. Seara ele au fost transportate din nou în peșteră, care a fost iarăși închisă cu pietre mari. „Sfîntul" autor ne încredințează cu toată seriozitatea că aceste pietre așa au rămas „pînă în ziua de astăzi" (v. 22—27).

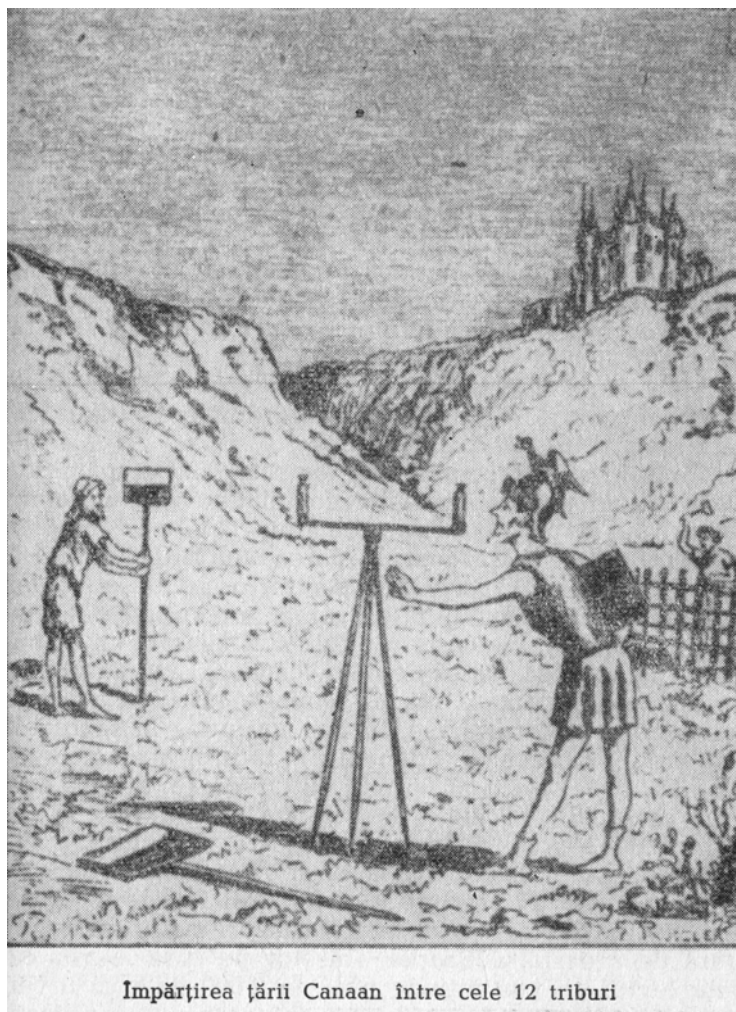
Cît despre Iosua, el a continuat cuvioasele sale isprăvi :

„Astfel Iosua a supus tot ținutul, muntele, Neghebult, șesul, poalele munților și pe toți regii lor, nelăsînd pe nimeni să scape și nimicind toată suflarea, așa precum poruncise domnul dumnezeul lui Izrail" (X, 40).

Pe toți regii care mai rămăseseră el i-a urmărit pînă la Sidon și i-a

măcelărit, încît n-a mai scăpat nici unul. „...Cailor le-a tăiat vinele de la picioare, iar carelor le-a dat foc. Apoi Iosua s-a întors înapoi și a cuprins Hațorul, iar pe regele lui l-a ucis cu sabia. — Hatorul mai înainte fusese orașul de frunte din toate acele regate. — Și au trecut prin ascuțișul săbiei toate sufletele din cetate, dîndu-le pieirii, fără să mai rămînă nici o suflare, iar cetatea Hațorului a nimicit-o cu foc" (XI, 9—11). „Multă vreme a dus Iosua război cu regii aceștia" (v. 18). „Tot atunci a purces Iosua și a stîrpit pe enachiții de la munte..." (v. 21). „Și n-au mai rămas enachiți în țara fiilor lui Izrail, atît cîți au mai rămas acolo, decît numai în Gaza, în Gat și în Așdod" (v. 22). „...Peste tot : treizeci și unu de regi", încheie Biblia descrierea acestor cuvioase isprăvi ale „sfîntului preadrept" Iosua, fiul lui Nun (XII, 24).

Măi, drăcie ! Să înfrîngi 31 de regi ! E destul de mult pentru o țară care se întinde doar pe cîțiva zeci de kilometri !

Împărțirea țării Canaan între cele 12 triburi

Cînd, în sfîrșit, „popoarele” care trăiau pe „pămîntul făgăduinței” au fost nimicite complet, evreii au ajuns singurii lui stăpîni. Nu le mai rămînea decît să-l împartă, lucru pe care l-au și făcut. De la cap. al XIII-lea pînă la cap. al XXI-lea inclusiv, „Cartea lui Iosua” descrie pînă în cele mai mici amănunte teritoriile care au fost date fiecărei „seminții”. În aceste capitole sînt înșirate un număr imens de „orașe”. Ca să ne dăm seama de „numărul” lor e destul să arătăm că numai seminția lui Iuda a primit mai bine de 100 de orașe, fără a mai pune la

socoteală satele. Biblia precizează denumirile tuturor acestor orașe (XV, 20, 63). Leviții au primit 48 de orașe, dintre care șase așa-numite „cetăți de scăpare” (cap. XX—XXI). Dumnezeu a stabilit personal această cifră pentru ei : leviții, spusesse el, vor ocupa 48 de orașe împrăștiate pe pământul celor 12 seminții ; ei vor trăi în aceste orașe, iar împrejurimile lor să le fie izlazuri pentru vite. În afară de aceasta, izlazurile orașelor pe care le vor căpăta leviții se vor întinde pînă la 2 000 de coți în jur (cap. XXXV). Cele șase „cetăți de scăpare” erau destinate să servească drept adăpost pentru ucigașii care au săvîrșit un omor fără premeditare.

Lordul Bolingbroke presupune că aceste pasaje din Biblie nu au putut să fie scrise decît de un levit nesățios și ignorant și numai în perioada interregnului, adică mult mai tîrziu decît pe vremea lui Iosua, fiul lui Nun. Iată cum își formulează acest gînditor considerentele : „poporul evreu n-a avut niciodată, nici chiar în anii de cea mai mare putere, 48 de orașe întărite. E puțin probabil ca măcar Irod, singurul rege puternic să le fi avut. Ierusalimul de pe vremea lui David era singura așezare a evreilor care ar fi putut să poarte denumirea de oraș. Micul popor nomad al evreilor nu a avut nici un fel de orașe, nici pe vremea lui Iosua, nici chiar pe vremea judecătorilor. Lunga listă de orașe din «Cartea lui Iosua» nu este decît o minciună ridicolă... Levitul, care a

făcut un fals scriind cu multă importanță toate acestea, pretinde că în stăpânirea leviților au mai fost date alte 6 orașe care serveau de adăpost pentru ucigași. Ce încurajare minunată și neașteptată pentru criminali ! Nu știi de ce să te revolți mai mult : de repartizarea inutilă a 48 de orașe preoților în inima pustiei, ori de absurditatea pe care o reprezintă construirea a șase orașe care trebuiau să servească, în același pustiu, drept refugiu pentru ucigași".

Această faimoasă împărțire presupune aproximativ 600 de orașe pentru toate semințiile lui Izrail. În ce privește scornelile religioase, într-adevăr nici chiar „sfântul duh”, inspiratorul Bibliei, nu cunoaște măsura ! Rețineți, totodată, că întregul acest teritoriu are două grade longitudine în partea sa cea mai lată și două grade și jumătate latitudine în partea sa cea mai lungă, și asta într-o epocă în care evreii se aflau în culmea puterii, adică nicidecum pe vremea lui Iosua.

Când împărțirea a fost terminată, Iosua și-a considerat misiunea îndeplinită și a murit „în vîrstă de o sută și zece ani” (XXIV, 29).

Capitolele cărții lui repetă într-una că după „biruințele lui strălucite”, el nu a lăsat în viață nici un om din rîndurile popoarelor înfrînte.

Dar și mai interesant este că, după moartea lui Iosua întâlnim în Biblie pe toți acești dușmani — care au fost nimiciți pînă la unul — mai puternici decît oricînd și chiar mai numeroși.